Dosarul: nr.2a-3906/23(2-23056014-02-2a-17102023)
Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul Central), judecător - V. Pîslariuc

D E C I Z I E

26 martie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii: Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru

examinând în procedura scrisă, apelul declarat de *****, în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul ***** în interesele SRL ”*****” împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 19 iulie 2023, prin care acțiunea a fost admisă, -

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 18.04.2023, avocatul ***** în interesele SRL ”*****” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii s-a invocat că, pe parcursul anului 2022 între SRL ”*****” în calitate de vînzător și *****, în calitate de cumpărător au avut loc mai multe tranzacții de vînzare-cumpărare a mărfii în rezultatul cărora ultimul a acumulat o datorie restantă în sumă de 78752, 66 lei, fapt ce se confirmă prin facturile și actul de verificare a decontărilor reciproce.
3. Notează că, în legătură cu neachitarea în termen a datoriei menționate, la data de 08.12.2022 între SRL ”*****” în calitate de ***** în calitate de debitor și ***** în calitate de fidejusor, a fost încheiată tranzacția de împăcare și prevenire a unui eventual proces de judecată nr.01/AVI-OV/ȚV.
4. Potrivit pct.3.1 lit.d) din tranzacție, debitorul și fidejusorul s-au obligat în cazul depășirii termenului stabilit la pct.3.1 al tranzacției, să achite suplimentar sumei datoriei creditorului, o penalitate unică în cuantum de 10000 lei. Cu toate acestea, atât suma datoriei cât și penalitatea calculată și acceptată de părți pentru

neexecutarea tranzacției în termen, nu a fost achitată nici de către debitor, nici de către fidejusor.

5. Conform pct.3.3 lit.a) și c) din tranzacție, fidejusorul s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul în fața creditorului pentru onorarea obligațiilor stipulate în prezenta tranzacție precum și să poarte răspundere solidară cu debitorul în fața creditorului în caz de nerespectare de către debitor a obligațiilor ce reies din contract și să achite creditorului suma datoriei și penalitatea prevăzută la pct.3.1 lit.d) a prezentei tranzacții în caz de neexecutare sau executare necorespunzătoare a prezentei tranzacții, să compenseze alte daune cauzate creditorului, precum și cheltuielile de urmărire în justiție.

6. Potrivit reclamației din 15.03.2023, expediată prin poștă în adresa cumpărătorului ***** și fidejusorului *****, s-a încercat soluționarea amiabilă a litigiului, solicitînd achitarea integrală a datoriei. Reclamația expediată cumpărătorului Odobescu Victor a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”, iar cea expediată fidejusorului ***** a fost recepționată de către ultimul la 17.03.2023.

7. Astfel, solicită reclamantul SRL ”*****” încasarea în mod solidar din contul lui ***** și ***** suma datoriei în mărime de 78752,66 lei, penalitatea în mărime de 10000 lei și cheltuielile de plată a taxei de stat în mărime de 2663 lei.

Poziția instanței de fond:

8. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 19 iulie 2023, acțiunea a fost admisă integral. S-a încasat în mod solidar din contul lui ***** și *****, în beneficiul SRL ”*****” suma de 78752,66 lei cu titlu de datorie și suma de 10000 lei cu titlu de penalitate.

9. S-a încasat în mod solidar de la ***** și ***** în beneficiul SRL ”*****” cheltuielile de judecată în sumă de 2663 lei.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 17.08.2023, ***** a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 19 iulie 2023, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond. La data de 17.11.2023, ***** a depus apelul motivat împotriva hotărârii instanței de fond.

Argumentele participanților la proces:

11. În motivarea apelului, apelantul ***** a indicat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, care consideră că urmează a fi casată cu remiterea cauzei la o nouă examinare în prima instanță.

12. Notează că, instanța de fond a concluzionat în mod eronat că intervine obligaţia apelantului ***** în calitatea presupusă de fidejusor de a exonera în mod solidar obligaţiile revenite lui ***** în calitatea sa de cumpărător/debitor.

13. Menționează că, presupusa tranzacţie de vînzare cumpărare/rapoartele juridice asimilate unui contract de vânzare cumpărare au avut loc exclusiv între partea reclamantă/initimată SRL ”*****” şi *****, nefiind încheiat nemijlocit un act juridic civil de această natură, inclusiv la care să fi participat şi *****, fie în calitate de cumpărător sau fidejusor garant.
14. Pe cale de consecință, consideră că prima instanță a interpretat greștit circumstanţele cauzei şi a aplicat eronat prevederile legii. Or, ***** nu este parte a presupusului contract de vânzare-cumpărare așa după cum o insinuează instanţa de fond.
15. Susține apelantul că personal nu i-a fost prezentat careva contract de vânzare-cumpărare. Iar reieşind din sumele indicate în cererea de chemare în judecată, care depăşeşte cuantumul de 1000 lei, urma să fie încheiat actul juridic contractul de vânzare cumpărare în formă scrisă. Ceia ce pune la îndoială valabilitatea rapoartelor juridice de vânzare cumpărare, stabilite de instanța de fond.
16. Nu este de acord cu concluzia instanței precum că, în speţă a fost dovedit faptul existenţei unui raport juridic de fidejusiune, potrivit căruai pârâtul ***** în calitate de fidejuşorul s-a obligat să poarte răspundere solidară cu debitorul ***** în faţa creditorului SRL ”*****” în caz de nerespectare de către debitor a obligaţiilor ce reies din contract şi să achite creditorului suma datoriei şi penalitatea tranzacţii în caz de neexecutare sau executare necorespunzătoare, precum şi cheltuielile de judecată.
17. Afirmă că, la caz, se atestă că un contract cu caracter unilteral semnat de către *****, potrivit căruia să-şi aume unele obligaţiuni, nu a fost încheiat.
18. Respectiv, instanţa în mod greşit a apreciat circumstanţele cazului, interpretând în mod eronat că contractul de tranzacţie semnat ar constitui un contract de fidejusiune, în condiţiile legii.
19. Astfel, solicită apelantul admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.
20. La data de 18.03.2024, avocatul ***** în interesele SRL ”*****” a depus referința pe marginea apelului, solicitând respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Procedura de examinare:

21. Colegiul civil notează că, cauza din speță a fost examinată în fond în procedura cererilor cu valoare redusă și astfel, în ordinea art.276^4 alin.(5) CPC, a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, prevederile art.276^3 CPC fiind aplicate corespunzător.

Termenul de declarare a apelului:

22. În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.
23. Din materialele cauzei se atestă că, dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunțat la data de 19.07.2023, iar cererea de apel a fost depusă la 17.08.2023, prin urmare Colegiul constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

24. Studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe, reieșind din următoarele considerente.
25. În conformitate cu art.385 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.
26. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
27. Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
28. În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
29. În conformitate cu prevederile art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere şi al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, precum şi în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale. Dispoziţiile prezentului cod privind procedura contencioasă se aplică la examinarea cererilor cu valoare redusă în măsura în care dispoziţiile prezentului capitol nu prevăd altfel.
30. Potrivit prevederilor art.276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite

solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sânt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvenţională în condiţiile art.art.172 şi 173 Cod de procedură civilă, doar dacă valoarea acţiunii reconvenţionale nu depăşeşte valoarea admisibilă şi condiţiile legale de exercitare a cererii iniţiale cu valoare redusă. Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sânt inaplicabile.

31. Totodată, potrivit prevederilor art.276^4 Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărîrii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pîrîtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţeijudecătoreştişi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.

32. În conformitate cu prevederile art.373 alin.alin.(1), (2), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

33. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

34. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţeleşi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe,

precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
35. Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.alin.(1), (2), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
36. Colegiul civil reiterează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
37. Aşadar, Colegiul civil verificând în raport cu prevederile art.art.238-241 CPC, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or, instanţa de fond corect a elucidat şi constatat circumstanțele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii a acțiunii din speță, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

38. În speță, Colegiul civil a stabilit că, potrivit facturii interne de eliberarea a mărfii Nr.AA00009830, la data de 22.09.2022, SRL ”*****” în calitate de vînzător, a eliberat cumpărătorului ***** mărfuri: console medii 450 mm - 2 unități, în sumă de 530 lei; unitate exterioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S12FTXC - 2 unități, în sumă de 11803, 22 lei și unitate interioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S12FTXC - 2 unități, în sumă de 6 376,46 lei (f.d.6).
39. Potrivit facturii interne de eliberarea a mărfii Nr. AA00010005, la data de 06.10.2022, SRL ”*****” în calitate de vânzător a eliberat cumpărătorului ***** mărfuri: bandaje - 40 unități, în sumă de 176 lei, console medii 450 mm - 2 unități, în sumă de 265 lei; unitate exterioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S18FTXF - 2 unități, în sumă de 9258,03lei și unitate interioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S18FTXF - 2 unități, în sumă de 4979,47 lei (f.d.7).
40. Potrivit facturii interne de eliberarea a mărfii nr.AA00010102, la data de 12.10.2022, SRL ”*****” în calitate de vînzător a eliberat cumpărătorului ***** mărfuri: unitate exterioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S09FTXLA2 - NGE - 2 unități, în sumă de 18 192,22 lei și unitate interioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH-S09FTXLA2 - NGI - 2 unități, în sumă de 9 808,86 lei (f.d.8).

41. Potrivit facturii interne de eliberarea a mărfii nr.AA00010122, la data de 13.10.2022 SRL ”*****” în calitate de vînzător a eliberat cumpărătorului ***** mărfuri: unitate exterioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S09FTXD black -1 unitate, în sumă de 8 014,05 lei și unitate interioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH - S09FTXD black - 1 unitate, în sumă de 5099,85 lei (f.d.9).
42. Potrivit facturii interne de eliberarea a mărfii nr.AA00010373, la data de 02.11.2022 SRL ”*****” în calitate de vînzător a eliberat cumpărătorului ***** mărfuri: unitate exterioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH-S18FTXF-1 unitate, în sumă de 9175,24 lei și unitate interioară tip split de perete inverter Cooper&Hunter CH- S18FTXF-1 unitate, în sumă de 4934,95 lei (f.d.10).
43. Conform actului de verificare a decontărilor reciproce între SRL ”*****” și ***** pentru perioada 14.09.2022-03.04.2023, din 03.04.2023 Odobescu Victor a înregistrat față de SRL ”*****” datoria în mărime de 78752,66 lei (f.d.11).
44. La data de 08.12.2022, părțile ***** în calitate de debitor, ***** în calitate de fidejusor și SRL ”*****” în calitate de creditor în scopul prevenirii unui eventual proces civil și eliberării titlului de executare silită privind încasarea sumei în mărime de 78752,66 lei, au convenit asupra semnării tranzacției de împăcare și prevenire a unui eventual proces de judecată nr.01/AVI-OV/ȚV (f.d.12-13).
45. Reieșind din pct.3.1 lit.a) al tranzacției din 08.12.2022, debitorul s-a obligat să achite prin transfer bancar sau numerar creditorului SRL ”*****” satoria în mărime de 78752,66 lei pînă la data de 28.02.2023, dintre care suma de 50000 lei pînă la sfîrșitul lunii decembrie 2022.
46. Potrivit pct.3.1 lit.d) în cazul depășirii termenului stabilit la pct.3.1 din tranzacție, debitorul s-a obligat să achite suplimentar sumei datorate creditorului, o penalitate unică în cuantum de 10000 lei.
47. Conform pct.3.3 lit. c) din tranzacție, fidejusorul s-a obligat să poarte răspundere solidară cu debitorul în fața creditorului în caz de nerespectare de către debitor a obligațiilor ce reies din contract și să achite creditorului suma datoriei și penalitatea prevăzută la pct.3.1 lit.d) a tranzacții în caz de neexecutare sau executare necorespunzătoare a prezentei tranzacții, să compenseze alte daune cauzate creditorului, precum și cheltuielile de urmărire în justiție.
48. În scopul soluționării litigiul pe cale amiabilă, SRL ”*****” a expediat în adresa pârâților ***** și ***** notificare cu privire la achitarea datoriei. Reclamația expediată în adresa ***** fost recepționată de acesta la 17.03.2023. Iar reclamația expediată în adresa pârâtului ***** a fost restituită cu mențiunea ”nereclamat” (f.d.14-16).
49. În conformitate cu prevederile art.774 alin.(1)-(3) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a

face sau a nu face. Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.
50. Conform art.775 Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin.(1).
51. Potrivit art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
52. În conformitate cu prevederile art.858 Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
53. Conform art.1108 Cod civil, (1) Prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit. (2) Vînzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vînzare-cumpărare nu este prevăzut altfel. (3) Dacă preţul nu este indicat direct în contractul de vînzare-cumpărare, părţile pot conveni asupra modului de determinare a lui. (4) Dispoziţiile prezentului capitol se aplică şi vînzării-cumpărării drepturilor şi altor lucruri, cum ar fi energia electrică, energia termică, gazul şi apa, furnizate prin reţea, precum şi conţinutului digital, în măsura în care aceste dispoziţii nu contravin naturii acestor drepturi sau lucruri.
54. Potrivit art.1628 alin.(2) Cod civil, fidejusiunea este obligația garantului(fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligația pe care debitorul datorează creditorului(obligația garantată) și care apare și devine scadentă doar dacă apare și devine scadentă obligația garantată.
55. În conformitate cu prevederile art.1629 Cod civil, orice angajament de a plăti sau a executa orice altă prestaţie ori de a despăgubi creditorul cu scopul de a garanta obligaţia datorată de o altă persoană se prezumă că este o fidejusiune, cu excepţia cazului în care creditorul demonstrează că s-a stipulat o garanţie personală autonomă.
56. Potrivit art.1634 Cod civil, (1) Contractul sau actul juridic unilateral prin care se asumă o garanţie personală trebuie să fie încheiat în scris, sub sancţiunea nulităţii. (2) În cazul în care garantul execută în baza unei garanţii care nu are formă scrisă, viciul de formă se consideră înlăturat în raport cu ceea ce s-a executat.
57. Conform art.1636 Cod civil, (1) Obligaţia garantată prin fidejusiune poate fi prezentă sau viitoare, pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prin fidejusiune se poate garanta şi obligaţia altui fidejusor. (2) Dacă fidejusiunea s-a asumat înainte de încheierea contractului sau a altui act juridic din care rezultă obligaţia garantată, ea produce efecte din momentul încheierii acelui contract sau act.(3) Fidejusiunea

este globală dacă garantează toate obligaţiile debitorului faţă de creditor sau obligaţia de a plăti soldul de debit al unui cont, fără a specifica izvorul acelor obligaţii.
58. În conformitate cu art.1637 Cod civil,(1) Obligaţia fidejusorului apare şi devine scadentă doar în măsură în care apare şi devine scadentă obligaţia debitorului faţă de creditor. (2) Obligaţia fidejusorului nu poate depăşi obligaţia debitorului. Această regulă nu se aplică în cazul în care obligaţia debitorului este redusă sau stinsă: a) în cadrul unei proceduri de insolvabilitate; b) în alt temei legal din cauza incapacităţii debitorului de a executa pe motiv de insolvabilitate; sau c) în virtutea legii din cauza unui eveniment care afectează persoana debitorului.
59. În conformitate cu prevederile art.1639 Cod civil, (1) Garanţia acoperă, în limitele sumei maxime a acesteia, dacă s-a stipulat, nu numai obligaţia garantată principală, dar şi obligaţiile accesorii ei, pe care debitorul le datorează creditorului, cum ar fi dobînzile, dobînzile de întîrziere, penalităţile şi cheltuielile rezonabile de urmărire extrajudiciară a obligaţiilor menţionate în prezentul alineat. (2) Cheltuielile de judecată şi de executare silită împotriva debitorului sînt acoperite, cu condiţia că fidejusorul a fost informat despre intenţia creditorului de a iniţia aceste proceduri cu un termen de preaviz suficient pentru a permite fidejusorului să evite aceste cheltuieli. (3) Garanţia globală acoperă doar obligaţiile rezultate din contractele încheiate între debitor şi creditor.
60. Potrivit art.1917 Cod civil, (1) Tranzacţia este contractul prin care părţile previn un proces ce poate să înceapă, termină un proces început sau rezolvă dificultăţile ce apar în procesul executării unei hotărîri judecătoreşti. (2) Pentru încheierea tranzacţiei se cere capacitatea necesară de a dispune de obiectul tranzacţiei. (3) Tranzacţia poate stipula o penalitate pentru cel care omite să o execute.
61. Conform art.1919 Cod civil, (1) Tranzacţia este judiciară dacă a fost confirmată de către instanţa de judecată sau arbitrală competentă, conform normelor de procedură aplicabile. Dispoziţiile legale privind executarea silită a hotărârilor arbitrale rămân aplicabile. (2) Tranzacţia este extrajudiciară dacă prin ea părţile au prevenit un proces ce putea să înceapă sau, deşi tranzacţionează asupra unui proces în desfăşurare, nu o prezintă instanţei de judecată sau arbitrale competente pentru confirmare. După confirmare în modul corespunzător, tranzacţia extrajudiciară devine tranzacţie judiciară. (3) Contractul de tranzacţie extrajudiciară se încheie în scris. (4) În lipsă de dispoziţie contrară, dispoziţiile prezentului capitol se aplică atît tranzacţiei judiciare, cît şi tranzacţiei extrajudiciare.
62. Potrivit art.796 Cod civil, dacă doi sau mai mulţi debitori datorează o prestaţie în aşa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestaţie, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sânt legaţi solidar, iar în

corespundere cu prevederile art.797 Cod civil, o obligaţie solidară nu se prezumă, ci se naşte prin act juridic sau prin lege. Atunci când se cer despăgubiri pentru neexecutarea unei obligaţii indivizibile, debitorii sânt ţinuţi solidari pentru plată în folosul creditorului.
63. Prin urmare, ținând cont de fatul că pârâtul ***** nu a rambursat în termenul stabilit datoria conform contractelor de vânzare-cumpărare, Colegiul conchide că, instanța de fond întemeiat a concluzionat de a încasa în mod solidar de la ***** și ***** a datoriei în mărime de 78752,66 lei conform contractelor de vânzare-cumpărare și a tranzacției din 08.12.2022.
64. Conform prevederilor art.901 alin.(1) lit.e) Cod civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa, să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare. Iar potrivit alin.(5) al aceluiași articol, neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligaţiei.
65. Dispozițiile art.947 alin.(1)-(3) Cod civil prevăd că, (1) clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.
66. Conform art.948 Cod civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancţiunea nulităţii absolute.
67. Conform art.949 alin.(1) Cod civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţieişi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.
68. Concomitent, în redacția art.947 alin.(6) Cod civil, nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale.
69. La caz, obligația pârâților este una certă, exigibilă, reală și nu există nici un motiv de invocare a nulității acesteia.
70. Potrivit pct.3.1 lit. a) al tranzacției, debitorul s-a obligat să achite prin transfer bancar sau numerar creditorului SRL ”*****” datoria în mărime de 78752,66 lei pînă la data de 28.02.2023, dintre care suma de 50000 lei pînă la sfîrșitul lunii decembrie 2022.

71. Potrivit pct.3.1 lit.d) în cazul depășirii termenului stabilit la pct.3.1 din tranzacție, debitorul s-a obligat să achite suplimentar sumei datorate creditorului, o penalitate unică în cuantum de 10000 lei.
72. În aceeași ordine, la pct.3.3 lit.c), fidejusorul s-a obligat să poarte răspundere solidară cu debitorul în fața creditorului în caz de nerespectare de către debitor a obligațiilor ce reies din contract și să achite creditorului suma datoriei și penalitatea prevăzută la pct.3.1 lit.d) a tranzacții în caz de neexecutare sau executare necorespunzătoare a prezentei tranzacții, să compenseze alte daune cauzate creditorului, precum și cheltuielile de urmărire în justiție.
73. În circumstanțele enunțate, Colegiul civil consideră întemeiat raționamentul instanței de fond de a admite pretenția privind încasarea penalității contractuale și a dispus încasarea în mod solidar de la ***** și ***** a penalității în mărime de 10000 lei.
74. Colegiul civil va respinge ca neîntemeiate argumentele apelantului precum că, la caz, nu a fost încheiat un contract semnat de către *****, potrivit căruia să-şi aume unele obligaţiuni, iar instanța de fond eronat a concluzionat că intervine obligaţia apelantului ***** în calitatea presupusă de fidejusor de a exonera în mod solidar obligaţiile revenite lui ***** în calitatea sa de cumpărător/debitor, or, potrivit tranzacției nr.01/AVI-OV/ȚV din 08.12.2022, se confirmă existența raportului juridic de fidejusiune, potrivit căruai pârâtul ***** în calitate de fidejusorul s-a obligat să poarte răspundere solidară cu debitorul ***** în fața creditorului SRL ”*****” în caz de nerespectare de către debitor a obligațiilor ce reies din contract și să achite creditorului suma datoriei și penalitatea tranzacții în caz de neexecutare sau executare necorespunzătoare, precum și cheltuielile de judecată.
75. Este de menționat că, potrivit pct.3.3 lit.b din tranzacția din 08.12.2022, fidejusorul declară că este la curent cu conținutul prezentei tranzacții, cu modalitatea acumulării datoriei debitorului față de creditor, cu drepturile și obligațiile sale în calitate de fidejusor precum și răspunderea pe care o poartă prin semnarea prezentei tranzacții.
76. Totodată, Colegiul civil reține că, prin apelul declarat ***** a solicitat casarea hotărârii cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând drept temei de casare 388 alin.(1) lit.b) CPC.
77. În conformitate cu art.385 lit.d) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanţe şi să trimită pricina spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b).

78. Conform prevederilor art.388 alin.(1) lit.b) CPC, hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.
79. Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului ***** precum că, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată cu remiterea cauzei la rejudecare, or, la caz nu sunt întrunite temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.b) CPC.
80. Colegiul notează că, prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 19.04.2023, a fost acceptată cererea de chemare în judecată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.19), încheierea fiind recepționată de către pârâtul ***** la data de 26.04.2023, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.21).
81. În circumstanțele enunțate, Colegiul reține că, apelantul ***** a cunoscut despre existența litigiului, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.21), astfel încât, nu pot fi reținute argumentele apelantului precum că, hotărârea instanței de fond urmează a fi casată cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.
82. În consecință, Colegiul civil concluzionează privind netemeinicia argumentelor apelului declarat de ***** şi legalitatea hotărârii primei instanțe, situație în care se impune respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.
83. Potrivit Hotărîrii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanţa de judecată nu constituie o excepție de la regulă.
84. Principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, la fel nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.
85. Mai mult decît atît, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.
86. Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanţa de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar instanța de apel a constatat

legalitatea hotărârii primei instanțe, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărîrea contestată.
87. În conformitate cu prevederile art.art.276^4, 385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 19 iulie 2023, pronunțată în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul ***** în interesele SRL ”*****” împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și irevocabilă și nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru